

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelua koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 86/609/ETY muuttamisesta"

(2002/C 94/02)

Neuvosto päätti 25. tammikuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -jaosto antoi lausuntonsa 29. tammikuuta 2002. Esittelijä oli Johannes M. Jaschick.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 20. ja 21. helmikuuta 2002 pitämässään 388. täysistunnossa (helmikuun 20. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 116 puolesta 1:n pidättyessä äänestä.

1. Johdanto

1.1. EU on ollut vuodesta 1998 sopimuspuolena kokeellisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien selkärangkaisten eläinten suojelemisesta tehdyssä Euroopan neuvoston yleissopimuksessa ETS 123.

1.2. Yleissopimus pannaan täytäntöön direktiivillä 86/609/ETY⁽¹⁾ liitteineen. Liitteitä on mukautettava jatkuvasti uusimman tieteellisen tiedon ja tekniikan mukaan.

1.3. Jotta voitaisiin parantaa mahdollisimman pikaisesti eläinten fysiologisia ja etologisia oloja, Euroopan neuvosto on esittänyt yleissopimuksen "muutospöytäkirjassa" (ETS 170) "yksinkertaistetun menettelyn" käyttöönottoa liitteiden muuttamisen nopeuttamiseksi. Komission mukaan ilman sen ehdotamaa sääntelykomiteamenettelyä yhteisö tuskin voisi täyttää yleissopimuksen veloitteet.

2. Yleistä

2.1. TSK kannattaa komission ehdotusta – jäljempänä esitetyin varauksin. Ehdotus on omiaan parantamaan eläinten suojelua melko lyhyessä ajassa yksinkertaistettua menettelyä käyttämällä (Euroopan komission aihetta koskevan strategisen suunnitelman ensimmäinen vaihe).

2.2. Ehdotettu sääntelykomiteamenettely vastaa täysin EU:n perustamissopimuksessa asetettua veloitetta ottaa täysimääräisesti huomioon eläinten suojelu.

2.3. Tästä huolimatta TSK kehottaa tarkistamaan perusteellisesti neuvoston direktiivin 86/609/ETY (Euroopan komission strategisen suunnitelman toinen vaihe).

2.3.1. Tarkistuksessa tulisi myös sisällyttää tekstiin viittaus tiettyihin perushyvinvoinnin tekijöihin: 3 veloitetta⁽²⁾ sekä 5 vapautta⁽³⁾: tuotantoeläinten suojelua koskevan ETS 87 –yleissopimuksen mukaisesti.

2.3.2. Komitea toteaa, että 15 vuotta direktiivin antamisen jälkeen kolme jäsenvaltiota (Belgia, Ranska ja Alankomaat) ei ole vielä saattanut direktiiviä osaksi omaa lainsäädäntöään. Komitea on tietoinen siitä, että EY:n tuomioistuimessa on tällä hetkellä vireillä kolme asiaa, joissa Belgia, Ranska ja Alankomaat ovat asianosaisia. Aiemmin antamassaan lausunnossa⁽¹⁾ TSK totesi selvästi, että "tämän direktiivin täytäntöönpanomenetelmällä on ratkaiseva merkitys sen tavoitteiden saavuttamiselle".

2.3.2.1. Komitea pahoittelee nykytilannetta ennen kaikkea siksi, että tietyissä jäsenvaltioissa direktiivin täytäntöönpano on riittämätöntä ja haittaa eläinten suojelun tavoitteiden saavuttamista.

2.3.2.2. Komitea kannustaa komissiota ryhtymään edelleen kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimiin direktiivin täydelliseksi täytäntöönpanemiseksi.

2.3.2.3. Komitea muistuttaa siitä, että tällä hetkellä vain seitsemän pöytäkirjan allekirjoittanutta osapuolta (43:sta) on ratifioinut sen panematta sitä kuitenkaan täytäntöön. Viisi näistä seitsemästä on EU:n jäsenvaltioita (Suomi, Ranska, Alankomaat, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). Euroopan neuvosto ei ole vielä saattanut pöytäkirjaa voimaan. Lisäksi viisi EU:n jäsenvaltiota (Itävalta, Irlanti, Italia, Luxemburg ja Portugal) ei ole vielä ratifioinut perusasiakirjaa eli yleissopimusta ETS 123.

2.3.2.4. Komitea kannustaa komissiota edistämään sekä yleissopimuksen ETS 123 että pöytäkirjan ratifiointia jäsenvaltioissa.

⁽²⁾ Korvaaminen, vähentäminen ja parantaminen.

⁽³⁾ Oikeus elää ilman nälkää ja janoa, stressiä, kipuja, loukkaantumisia ja sairautta sekä oikeus lajinnukaiseen käyttäytymiseen esim. kannibalismien välttämiseksi.

⁽¹⁾ EYVL C 207, 18.8.1986, s. 3.

3. Erityistä

3.1. TSK suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen (ks. kohta 2.1), vaikka sääntelykomiteamenettelyn vuoksi TSK:ta ei kuulataisi direktiivin liitteitä muutettaessa (Euroopan parlamenttia kuultaisiin edelleen "tarkastusoikeuden" [Droit de regard] perusteella). TSK on todennut jo aiemmin, että "[E]hdotetun direktiivin liitteet ovat hyvin tärkeitä. On tehtävä selväksi, suunnitellaanko lisäksi muun kuulemismenettelyn käyttöä. Pienet muutokset liitteissä saattaisivat tuoda suuria muutoksia tähän tieteenalaan ja elinkeinon" ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

3.2. TSK kannattaa sen vuoksi ehdotusta sillä edellytyksellä, että Euroopan komissio direktiiviä tarkistaessaan (vaihe 2)

- kutsuu valmistelutyöhön kaikki sidosryhmät ⁽³⁾ ja erityisesti valtiosta riippumattomat organisaatiot ja eläinsuojelujärjestöt
- ryhtyy välittömästi tarkistamaan direktiiviä 86/609/ETY
- kutsuu valmistelutyöhön toimivaltaisen Euroopan komission tiedekomitean (eläinten terveyttä ja hyvinvointia käsittelevä tiedekomitea, SCAHAW).

3.2.1. TSK on valmis kannattamaan ehdotusta, koska Euroopan yhteisön tulisi ETS 123 -yleissopimuksen osapuolena täyttää tietyt sitoumukset. TSK huomauttaa kuitenkin, että kansainväliset yleissopimukset, kuten kyseessä oleva ("sekasopimuksen" tyyppinen) yleissopimus, eivät välttämättä sisällä oikeudellisesti sitovia määräyksiä.

3.3. 15 vuotta sitten annettu direktiivi ei enää ylipäätään vastaa – myöskään komission mielestä – tieteen nykyistä tasoa. Muun muassa määritelmiä tulee muokata.

⁽¹⁾ EYVL C 207, 18.8.1986, s. 3, kohta 3.17.2.

⁽²⁾ Tulisi mahdollisuuksien mukaan selvittää, miten TSK:lle voitaisiin soveltuvalla tavalla tiedottaa asioista.

⁽³⁾ Talous- ja sosiaalikomitea mukaan luettuna.

3.4. Lisäksi Euroopan neuvoston yleissopimuksen soveltamisalaa on laajennettu, ja se kattaa esimerkiksi koe-eläimet ja koulutustarkoituksiin käytetyt eläimet.

3.5. Komission tulisi lisäksi parantaa eräiden lajien (esim. muiden kädellisten kuin ihmisten) valvontaa ja suojelua ⁽⁴⁾.

3.6. Euroopan yhteisön tulisi peruuttaa varauma, jonka se on liittänyt 30.4.1998 allekirjoitettuun hyväksymisasiakirjaan; varaumassa se kieltäytyy sitoutumasta toimittamaan tilastotietoja ETS 123 -yleissopimuksen 28 artiklan mukaisesti. Tämän varauman vuoksi tarkoituksenmukaisista ja yhtenäisistä tiedoista on puutetta, kuten ilmenee asiakirjasta "Euroopan komission toinen kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten lukumäärää koskevista tilastotiedoista jäsenvaltioissa ja Euroopan unionissa". Komission tulisi kehottaa Ranskaa, Saksaa ja Portugalia tekemään samoin.

3.6.1. Samanaikaisesti Euroopan komission tulisi kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan direktiivin 86/609/ETY 13 ja 26 artiklan määräyksiä täysimääräisesti ja nykyistä tehokkaammin esimerkiksi vaatimalla jäsenvaltioita raportoimaan aiheesta vuosittain.

3.7. Komitea tunnustaa, että Euroopan vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien keskusta (ECVAM) arvostetaan Euroopan laajuisesti ja maailmanlaajuisesti, sillä sen panos vaihtoehtoisten testimenetelmien, etenkin in vitro -menetelmien validoimiseen on hyvin merkittävä.

4. Soveltamisala

4.1. Komitea on erityisen tyytyväinen siihen, että ETA-alue sisällytettiin direktiivin soveltamisalaa. Myös Sveitsi tulisi heti tilaisuuden tullen sisällyttää siihen.

4.2. Komitea otaksuu, että komissio myös kannustaa jäsenyyteen valmistautuvia maita luomaan edellytykset käsillä olevan säännösten mahdollisimman pikaiselle voimaansaattamiselle.

⁽⁴⁾ Tässä yhteydessä tulisi tarkastella myös eläinkokeissa käytettyjen lajien tilannetta alkuperämaissa etenkin silloin kun kyseessä ovat muut kädelliset kuin ihmiset tai uhanalaiset lajit.

Bryssel 20. helmikuuta 2002.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS